

Till
Regeringen
Utbildningsdepartementet

Idéburna Skolors Riksförbunds yttrande om promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Idéburna skolors riksförbund (ISR) organiserar icke vinstutdelande fristående skolor och arbetar för att stärka möjligheterna för olika idéburna pedagogiska alternativ att bedriva förskola/skola inom det svenska utbildningsväsendet. ISR verkar för att försvara friskolereformens mångfaldssyfte och för en deltagande målstyrning där skolorna själva kan styra över hur verksamheten ska organiseras för att nå de nationella målen. På så vis främjas en reell pedagogisk mångfald, vilket är en förutsättning för en verklig valfrihet för elever och föräldrar.

Med idéburna skolor avses den definition som tagits fram av utredningen Idéburna aktörer i välfärden, SOU 2019:56

Sammanfattning

Idéburna Skolors Riksförbund (ISR) välkomnar översynen om krisreglering i skolan. Erfarenheterna under pandemin visade att det fanns stora brister i nuvarande reglering, inte minst eftersom den inte omfattade fristående huvudmän. Utredaren har sett över detta och även andra otydligheter gällande samverkan med kommunen och ansvarsfördelning.

ISR ser positivt på att man på flera ställen framhåller barnets rätt till utbildning och att det är viktigt för barn och elever att vistas i förskola och skola, inte bara för deras lärande utan i hög grad även för deras hälsa och välmående. Efter pandemin visade det sig att många av de elever som inte hade haft tillgång till skolans sociala sammanhang, gav uttryck för psykisk ohälsa och därför är det mycket positivt att även gymnasieskolan omfattas av samma syn.

ISR nämns vid flera tillfällen i promemorian, genom att förbundet delgett medlemmarnas erfarenheter av krishantering under pandemin. ISR har påtalat de brister som många idéburna huvudmän upplevde gällande kommunernas ansvar och behov av samverkan med enskilda huvudmän. ISRs medlemmar vill, i samverkan med kommunerna ta ett stort samhällsansvar i händelse av kris och höjd beredskap, vilket detta förslag möjliggör.

Utredaren föreslår att ett nytt begrepp införs i skollagen, kallat allvarliga störningar av lokal art. Även detta välkomnar ISR, eftersom risken för allvarliga störningar som inte når upp till definitionen av en fredstida krissituation, måste anses vara stor. Exempel på detta kan vara översvämningar, långvariga elavbrott och annat som påverkar en huvudmans möjlighet att bedriva undervisning i sina lokaler.

ISR tillstyrker i stort sett utredarens förslag.

Kommentarer till våra ställningstaganden

Förslag 5.1 En tydlig och modern förordning

Utredaren föreslår en ny förordning vid fredstida krissituationer och höjd beredskap som ska ersätta nuvarande bestämmelser på området. Den nya förordningen ska omfatta samtliga huvudmän inom skolområdet.

ISR tillstyrker förslaget. Det har varit förvirrande och otydligt vad som gällt för fristående huvudmän och i och med detta förslag klargörs detta. Det är naturligt att fristående huvudmän ska omfattas av samma regelverk som övriga huvudmän.

7.1 Enskilda huvudmän ska omfattas av bestämmelser vid höjd beredskap

ISR tillstyrker förslaget. Utgångspunkten är att samtliga elever har rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet oavsett vilken skola de går i. Antalet enskilda huvudmän är stort och utgör en betydande del av svensk skolverksamhet. Att samtliga typer av huvudmän ska ingå i de regelverk som rör skolan är en bärande princip för skollagen, och därför är det naturligt att det gäller även här.

Utredaren menar att man kan förutsätta att enskilda huvudmän kommer att vilja fortsätta bedriva verksamhet i sina skolor och bidra på samma sätt som andra huvudmän, vilket bland annat framkommit i samtal med ISR.

Förslag 7.3.3 och 8.3.3 och 9.2 En möjlighet att övergå till fjärr- och distansundervisning

ISR tillstyrker förslaget som även föreslås omfatta fredstida krissituationer och allvarliga störningar av lokal art. Att varje huvudman har möjlighet att snabbt ställa om sin undervisning och göra de anpassningar som krävs för att kunna erbjuda undervisning, gör att elevernas rätt till undervisning kan tillgodoses så långt som möjligt. Efter pandemin finns goda erfarenheter och därmed god beredskap för att göra den typen av omställningar.

7.5.1 och 8.5 Samtliga skolverksamheter ska ha en plan för verksamheten inför och vid höjd beredskap, samt i fredstida krissituation

ISR tillstyrker förslaget.

7.5.2 Krisplanen ska tas fram i enlighet med riktlinjer från Skolverket och länsstyrelsen

ISR tillstyrker förslaget att Skolverket och Länsstyrelsen ska bistå med riktlinjer och underlag för huvudmännens krisplaner. Dock vill vi påtala vikten av tydliga riktlinjer, som är möjliga att följa för huvudmän av olika storlek och struktur.

7.6 och 8.6 Ett samordningsansvar för kommunerna

ISR tillstyrker förslaget. Vi vill understryka vikten av att också samverka med de idéburna huvudmännen och att information kommer samtliga huvudmän till del. Små huvudmän har inte möjlighet till samma beredskap som en stor kommun och det är viktigt att alla kommunens barn får samma möjligheter i händelse av kris.

9.1 Ett nytt begrepp ska införas i skollagen kallat allvarlig störning av lokal art

ISR tillstyrker förslaget. Det finns många händelser som på olika sätt kraftigt kan påverka en huvudmans möjlighet att bedriva undervisning i sina lokaler. I dessa situationer är det viktigt att det finns möjlighet att snabbt vidta nödvändiga åtgärder. Här efterlyser ISR även en möjlighet att samverka med kommunen i de fall det är möjligt eller nödvändigt.

För Idéburna skolors riksförbund

Håkan Wiclander

Ordförande

Maria Nordheden Gard

Styrelseledamot

Idéburna skolors riksförbund

Epost: info@ideburenskola.se

Hemsida: www.ideburenskola.se